

Energiaga näitus pARTis

24.10.2013

Põltsamaal Kesk-Eesti kunstigaleriis pART saab 30. novembrini näha Tarrvi Laamanni graafikanäitust, mis kannabki nime "Tarrvi Laamann". "Panin siia välja mitu eriilmelist tsükli, mida ei ühendagi muu kui see, et nad kõik on minu tehtud. Seepärast sai näitus ka sellise nime," selgitas kunstnik.

Suurem osa peatselt neljakümneks saava Laamanni graafilistest lehtedest on teostatud puulõiketrüki tehnikas. Seda on kunstnik viljelnud üle kahekümne aasta, ent tänavu õnnestus tal lõpuks käia õppimas ka Jaapani selle ala meistrite juures: sealsed puulõiketraditsioonid on üle maailma tuntud.

Laamann ongi palju reisiv kunstnik. Ka Põltsamaa näituse tööd on valminud mitmes maailma paigas: Jamaikal, Indias, Kambodžas, Nepaalis, Türgis, Tais ja mujal. Taiestel võib näha mitmesuguseid eri maadelt ja eri kultuuridest pärit motiive. Ühel tööil oli nii kummaline pealkiri ("Eesti TV Jamaica 2004"), et selle kohta tuli autorilt eraldi aru pärida.

"Vaatasin 2004. aastal telekast, kuidas orkaan Kariibi mere saari laastas, ent nähtu sisu ei jõudnud tegelikult täie selgusega minuni. Mõne kuu pärast lendasin ise Jamaikale ja mõistsin alles siis, mis seal sündinud oli. Inimesed surid seal või jäid ilma oma lähedastest, kui mina rahulikult tugitoolis televiisorit vaatasin. Sellistest meeleoludest ongi kantud see töö," ütles Tarrvi Laamann.

Tehnika võlud.

Tema sõnul on puulõiketrüki oma võlud. See tehnika võimaldab isegi samu trükiplaate ja värve kasutades saada oluliselt erinevaid tulemusi. Ka pARTis võib jälgida, kuidas kunstnik samade trükiplaatidega fantaasierikkalt mängib. Värviliste puulõigete alla või kõrvale on Laamann asetanud hõbedase riba. Küsimusele, miks, vastas kunstnik kavalalt muiates, et see meelitab inimesi ligi: pilti uurides näeb vaataja üksiti enda peegelpilti.

Omaenda värvilisest puulõikesarjast on Laamann saanud inspiratsiooni ka omapärase kilegraafika sarja loomiseks.

"Kadreerisin puulõiketrüki tehnikas töödest välja rea fragmente, suurendasin need ja lasksin saadud kujutised laserlõikuri abil valgest kleebiskilest välja lõigata. Kleepisin kujutised klaasile, asetasin taha valge paberi ja saingi sellised originaalsed taiesed," selgitas kunstnik. Mõistagi oleks taustapaber ka

teist värvi võinud olla, ent Tarrvi Laamanni arvates oli õige panna just valge: nii tekkiv kooslus on lummavam ja sunnib taiest tähelepanelikumalt vaatlema.

Galerii väiksemas saalis on midagi justkui spetsiaalselt Jõgevamaale mõeldut: “Kalevipoja” teemaline puulõikesari, mis koosneb 44 pildist. Me siin ju räägime ikka sellest, et suurem osa Kalevipoja tegusid on meie mail toime pandud. Kõnealune sari valmis Tarrvi Laamanni Islandil viibides.

“See on meie rahvuseepose uus visuaal minupoolses tõlgenduses,” ütles Tarrvi Laamann.

“Kalevipoeg” oli tal Islandil kaasas ja sellest inspireeritud taieste loomine oli omamoodi võimalus olla vaatamata füüsilisele kaugusele ikkagi kontaktis kodumaaga. Island on kunstniku arvates sarnane nii Eesti kui ka Jaapaniga. Kõigis kolmes ühiskonnas võib tunda teatud suletust, aga ka n-ö zen-rahu, mis inimestes valitseb.

Reisimine on Tarrvi Laamanni sõnul nagu narkootikum, mis tekitab sõltuvust. Oma reisijanu rahuldamiseks töötas kunstnik vahepeal 15 aastat Estonian Airis lastimise planeerijana ning kasutas võimalust lennufirma teenistujana üliodavalt reisida.

Tarrvi Laamanni töid tahtis Põltsamaa kunstikooli juhataja ja pARTi kuraator Ethel Hakkaja Põltsamaale saada juba ammu.

“Olime aastaid tagasi koos kunstikooli õpilastega Tallinnas iga-aastaselt õppereisil,” meenutas Ethel Hakkaja. “Oli õhtu, noored pealaest jalatallani kunsti täis ja üsna tülinud. Aga kui sattusime lõpuks Rüütelkonna hoonesse Tarrvi Laamanni näitusele, olime kõik äkitselt taas energiat täis.”

Kes soovib, võib pARTi asja uurima minna: kas saab sügiskaamoses energialaksu kätte või ei.

i

RIINA MÄGI
Vooremaa

